

Nr 9

Av herr Svensson, Axel, om slopande av utskänkningsskatten m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 94 år 1957, de ekonomiska villkoren för rusdrycksutskänknings m. m., framgår å sid. 107 att kommittén för sin del ansett det påkallat, att ändring snarast vidtages i gällande bestämmelser beträffande omfattningen av förtäring- och förvaringsförbuden. Förbuden skulle gälla för varje lokal, som organiskt tillhör en restaurangrörelse, samt de privata festvåningar, som upplåtes för servering av måltider vid festtillfällen. Som privat festvåning skulle räknas jämväl samlingslokaler — däribland folkets hus och bygdegårdar — där restaurangrörelse varaktigt eller tillfälligt bedrivs. I samtliga fall bör enligt kommittén, såframt förtäring av rusdrycker är avsedd att äga rum, utskänkingsrättighet förvärfvas, antingen i form av årsutskänkning eller tillfällig rättighet.

I departementschefens yttrande sid. 113 framhölls, att de föreslagna skärpningarna enligt kommittén skulle skapa bättre möjligheter att motverka de påtalade olägenheterna. Verkningarna syntes enligt departementschefen emellertid sträcka sig längre än i och för sig torde vara motiverat. De föreslagna bestämmelserna skulle sålunda, fortsatte departementschefen, även träffa den verksamhet med anordnande av privata fester som i lagliga former bedrivs av folkets hus och bygdegårdar. Denna verksamhet fyllde ett legitimt behov, och de av kommittén föreslagna skärpningarna torde knappast mötas av förståelse från allmänhetens sida. Med hänsyn till det anförda fann sig departementschefen inte kunna tillstyrka kommitténs förslag. Departementschefen ansåg att de problem som sammanhänger med konkurrensen från festvåningarna i stället borde angripas genom att minska prisskillnaden mellan utminuterade och utskänkta rusdrycker. Vad departementschefen sålunda anført vann riksdagens bifall.

Av det anförda framgår med all tydlighet, att departementschefen tagit avstånd från den av kommittén föreslagna utvidgningen vad det gäller folkets hus och bygdegårdar. Trots detta har kontrollstyrelsen funnit skäl utfärda anvisningar, vilka innebär att dessa lokaler skall underkastas förtäring- och förvaringsförbuden. Som exempel anföres i anvisningarna: "I ett folkets hus finnes dels en danssalong, dels en festvåning omfattande ett styrelserum och två mindre rum. Danssalongen användes för offentlig dans varje lördag utom under sommaren. Härvid utskänker lokal innehavaren genom särskild föreståndare *alkoholfria drycker*. I övrigt uthyres lokalerna till föreningar och enskilda. Vid festligheter ordnar beställaren själv med maten samt medför eller anskaffar rusdrycker och övriga drycker. Vid enstaka tillfällen utskänker föreståndaren i samband med föreningssamman-

träden alkoholfria drycker i styrelserummet. Någon matsservering förekommer inte.

Bedömning: Danssalongen utgör ett utskänkningsställe för regelbunden utskänkning av *alkoholfria drycker* och är alltså permanent underkastad förbuden.

En bygdegård omfattar en stor och en liten festsal, hobbyrum samt gemensam entré, ekonomiutrymmen, m. m. Vissa dagar i veckan förekommer i lokalerna förenings- och klubbmöten, varvid alkoholfria drycker utskänkes av föreståndaren. I festsalarna anordnas dessutom 1—2 gånger i veckan privata fester, varvid föreståndaren serverar mat, medan rusdrycker och andra drycker medtages eller anskaffas av beställaren.

Bedömning: Lokalerna utgör ett utskänkningsställe för regelbunden utskänkning av *alkoholfria drycker* och är således underkastade förbuden.

Som det framgår av ovanstående exempel har kontrollstyrelsen, som därvid åberopat riksdagens beslut, dragit längre gående slutsatser än vad som avsetts. Konsekvenserna av denna tolkning drabbar samtliga folkets hus och bygdegårdar. Dessa lokaler har tillkommit under stora ekonomiska uppoffringar från föreningsfolkets sida, allt i akt och mening att höja vår möteskultur. Det kan slås fast att folkrörelsernas olika organisationer i stor utsträckning lyckats i sin strävan att även under festliga tillfällen få medborgarna att umgås med spriten under värdiga former.

Departementschefen har framhållit att "konkurrensen från festvåningarna bör angripas genom att minska prisskillnaden mellan utminuterung och utskänkta rusdrycker". Detta synes vara den väg man bör beträda för att nå målet.

Inkomsten av utskänkta rusdrycker utgör ca 17 miljoner kronor. Att upprätthålla de rigorösa bestämmelser som alltjämt finnes på spritkontrollens område, när spriten i övrigt kan köpas i hur stora mängder som helst, är orimligt. Ett bortfall av 17 miljoner kronor spelar dock i dag sin roll i statens inkomster, varför bortfallet därav bör kompenseras genom en justering uppåt av nu gällande pris å starksprit.

Med stöd av ovanstående yrkas,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa,
dels om förslag till sådan ändring i rusdrycksförsäljningsförordningen, att bl. a. folkets hus och bygdegårdar icke kommer att falla under förtäring- och förvaringsförbuden,

dels ock om förslag till sådana ändringar i förordningen angående skatt å spritdrycker och vin, att utskänknings-skatten slopas samt omsättningsskatten höjes så mycket som motsvarar inkomstbortfallet av utskänknings-skatten.

Stockholm den 14 januari 1959

Axel E. Svensson